

รายงานการคาดการณ์ภัยแล้ง ในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2564

โดย

นางสาววิรดา ชื่นสมบัติ

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

รายงานการคาดการณ์ภัยแล้งในพื้นที่ทำการเกษตร

หลักการและเหตุผล

ภัยแล้งคือภัยที่เกิดจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิดความแห้งแล้ง ถ้าเป็นในด้านการเกษตรนั้นจะหมายถึงสภาวะการขาดแคลนน้ำของพืช สาเหตุหลักของภัยแล้งในประเทศไทย ส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง ซึ่งเป็นภาวะปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือไม่ตกต้องตามฤดูกาล โดย ฝนทิ้งช่วง (Dry Spell) หมายถึง ช่วงที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึงวันละ 1 มิลลิเมตร ติดต่อกันเกิน 15 วัน ในช่วงฤดู ฝนเดือนที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในประเทศไทย คือ เดือนมิถุนายนและกรกฎาคม โดยปกติภัยแล้งในประเทศไทยจะเกิดใน 2 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน ซึ่งเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก) จะมีปริมาณ ฝนลดลงเป็นลำดับจนกระทั่งเข้าสู่ฤดูฝนในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป ซึ่งภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้น เป็นประจำทุกปี และ 2) ช่วงกลางฤดูฝนประมาณปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคมจะมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้น ภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นหรือบางบริเวณบางครั้งอาจครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างเกือบทั่ว ประเทศ

ผลกระทบจากการเกิดภัยแล้งนั้นสร้างความเสียหายทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเกษตร เพราะน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตพืช การขาดน้ำจะส่งผลเสียโดยตรง ต่อการเจริญเติบโตของพืช สภาวะการขาดน้ำในพืชได้ตั้งแต่ขาดแคลนเล็กน้อยซึ่งไม่เห็นอาการเหี่ยวหรือเห็น อาการเหี่ยวเฉพาะในเวลาเที่ยงแต่กลับเต่งเมื่อเวลาเย็นจนถึงขาดแคลนรุนแรงซึ่งแสดงอาการเหี่ยวถาวรหรือ ตายไปในที่สุด

การคาดการณ์ภัยแล้งในพื้นที่ทำการเกษตรจะทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเตรียมการรับมือกับภัย แล้งที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ป้องกันและลดความเสียหายที่จะเกิดจากภัยแล้ง

วัตถุประสงค์

เพื่อคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่เสี่ยงภัยแล้งโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์

ผู้ดำเนินการ

นางสาววิรดา ชื่นสมบัติ นักสำรวจดินปฏิบัติการ
นางสาวจิตราพร สวัสดิ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวกชกร กาญจนะ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ตุลาคม 2563 – กันยายน 2564
พื้นที่ดำเนินการ 77 จังหวัด

อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการ

1. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์คาดการณ์ภัยแล้ง ได้แก่
 - 1.1) ปริมาณน้ำฝน
 - 1.2) ปริมาณความต้องการน้ำของพืช (Water crop requirement)
 - 1.3) แผนที่ระยะห่างจากลำน้ำ
 - 1.4) ข้อมูลการระบายน้ำของดิน (Drainage)
2. นำเข้าข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ArcView , ArcGIS ให้อยู่ในรูป Digital data
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดความแห้งแล้ง โดยทำการซ้อนทับข้อมูล ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) โดยกำหนดน้ำหนัก และลำดับชั้น ความสำคัญของตัวแปรหลัก ที่มีต่อการเกิดภัยแล้ง
4. ตรวจสอบผลการวิเคราะห์พื้นที่ประสบภัยแล้งในภาคสนาม
5. ปรับแก้ไขพื้นที่ประสบภัยแล้งในพื้นที่ทำการเกษตรให้ถูกต้อง
6. จัดทำรายงาน และแผนที่คาดการณ์ภัยแล้งในพื้นที่เกษตร

ผลการดำเนินการ

จากการคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้ง ปี 2564 พบว่ามีหลายพื้นที่ที่อาจจะประสบปัญหาภัยแล้ง โดยมีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 23.97 ไร่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง 6.88 ล้านไร่ แบ่งเป็น พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูง 4.03 ล้านไร่ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 1.26 ล้านไร่ และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 1.60 ล้านไร่
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง 8.50 ล้านไร่ แบ่งเป็น พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูง 4.37 ล้านไร่ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 2.04 ล้านไร่ และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 2.09 ล้านไร่
- 3) ภาคกลาง มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง 4.89 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูง 2.88 ล้านไร่ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 0.88 ล้านไร่ และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 1.13 ล้านไร่
- 4) ภาคตะวันออก มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง 0.85 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูง 0.54 ล้านไร่ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 0.14 ล้านไร่ และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 0.17 ล้านไร่
- 5) ภาคใต้ มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง 2.84 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 2.33 ล้านไร่ และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 0.51 ล้านไร่ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1, ภาพที่ 1

ตารางที่ 1 พื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง รายจังหวัด ปี 2564

ภาค	จังหวัด	ระดับความเสี่ยง			ผลรวมทั้งหมด
		น้อย	ปานกลาง	สูง	
ภาคเหนือ	จ.เชียงใหม่	29,641	29,635	193,402	252,678
	จ.เชียงราย	43,967	46,630	344,839	435,436
	จ.เพชรบูรณ์	272,542	214,789	808,033	1,295,364
	จ.แพร่	5,685	4,112	24,905	34,702
	จ.แม่ฮ่องสอน	134	-	576	710
	จ.กำแพงเพชร	333,989	269,081	521,377	1,124,447
	จ.ตาก	41,657	28,666	98,100	168,423
	จ.นครสวรรค์	183,733	174,327	493,797	851,857
	จ.น่าน	25,484	27,546	174,061	227,091
	จ.พะเยา	30,930	28,405	80,575	139,910
	จ.พิจิตร	48,262	29,455	25,814	103,531
	จ.พิษณุโลก	102,123	73,432	527,337	702,892
	จ.ลำปาง	8,622	8,769	42,526	59,917
	จ.ลำพูน	9,997	12,855	65,329	88,181
	จ.สุโขทัย	234,095	142,074	179,973	556,142
	จ.อุตรดิตถ์	53,971	41,319	170,271	265,561
	จ.อุทัยธานี	166,697	130,406	278,680	575,783
ภาคเหนือ ผลรวม		1,591,529	1,261,501	4,029,595	6,882,625
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จ.เลย	133,041	125,648	607,879	866,568
	จ.กาฬสินธุ์	82,376	94,768	362,289	539,433
	จ.ขอนแก่น	129,491	138,894	188,276	456,661
	จ.ชัยภูมิ	486,042	266,196	257,867	1,010,105
	จ.นครพนม	103,429	101,678	169,423	374,530
	จ.นครราชสีมา	317,126	486,597	1,322,887	2,126,610
	จ.บึงกาฬ	46,672	48,345	76,025	171,042

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	ระดับความเสี่ยง			ผลรวมทั้งหมด
		น้อย	ปานกลาง	สูง	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จ.บุรีรัมย์	40,569	51,270	89,460	181,299
	จ.มหาสารคาม	73,875	106,189	149,307	329,371
	จ.มุกดาหาร	72,491	62,808	185,610	320,909
	จ.ยโสธร	39,329	42,677	116,793	198,799
	จ.ร้อยเอ็ด	75,233	56,643	60,394	192,270
	จ.ศรีสะเกษ	23,532	18,706	61,049	103,287
	จ.สกลนคร	80,676	93,214	181,270	355,160
	จ.สุรินทร์	29,770	29,563	47,567	106,900
	จ.หนองคาย	26,036	8,363	4,127	38,526
	จ.หนองบัวลำภู	59,200	39,271	43,139	141,610
	จ.อำนาจเจริญ	65,163	52,363	49,397	166,923
	จ.อุดรธานี	126,997	139,756	229,282	496,035
	จ.อุบลราชธานี	79,842	73,270	172,725	325,837
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลรวม		2,090,890	2,036,219	4,374,766	8,501,875
ภาคกลาง	จ.เพชรบุรี	50,533	27,756	45,954	124,243
	จ.กาญจนบุรี	283,864	255,049	921,916	1,460,829
	จ.ชัยนาท	81,269	55,943	145,409	282,621
	จ.นครนายก	4,231	2,500	3,956	10,687
	จ.นครปฐม	453			453
	จ.นนทบุรี	7,327	3,083	1,118	11,528
	จ.ปทุมธานี	1,409	1,131	1,360	3,900
	จ.ประจวบคีรีขันธ์	82,164	82,390	305,360	469,914
	จ.พระนครศรีอยุธยา	1,512	2,157	2,466	6,135
	จ.ราชบุรี	61,017	57,679	263,023	381,719

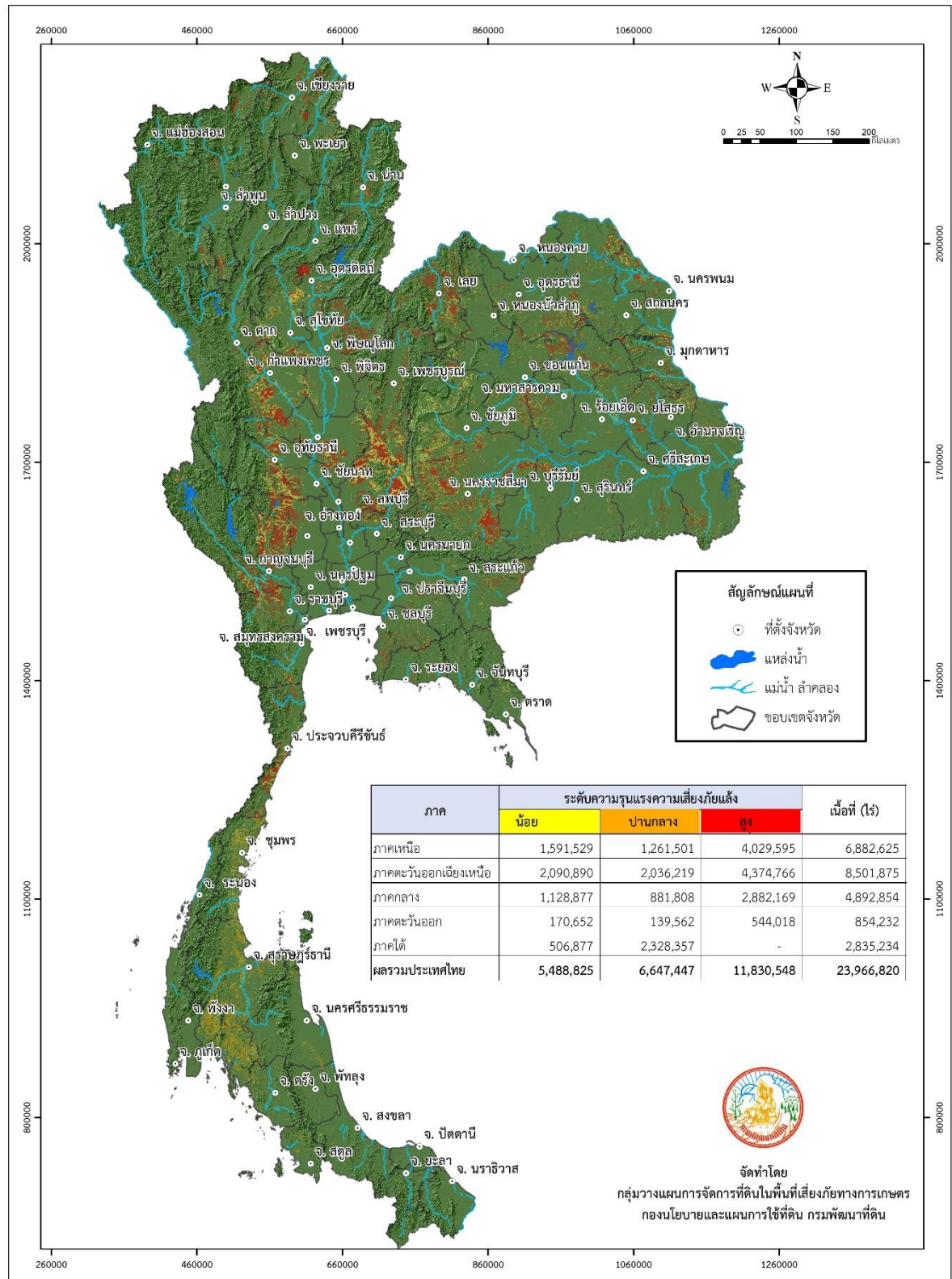
ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	ระดับความเสี่ยง			ผลรวมทั้งหมด
		น้อย	ปานกลาง	สูง	
ภาคกลาง	จ.ลพบุรี	430,370	291,346	717,171	1,438,887
	จ.สมุทรปราการ	111	-	-	111
	จ.สมุทรสงคราม	19,231	7,936	1,605	28,772
	จ.สมุทรสาคร	2,941	130	-	3,071
	จ.สระบุรี	28,043	29,332	150,764	208,139
	จ.สุพรรณบุรี	74,402	65,376	322,067	461,845
ภาคกลาง ผลรวม		1,128,877	881,808	2,882,169	4,892,854
ภาค ตะวันออก	จ.จันทบุรี	13,392	7,270	20,869	41,531
	จ.ฉะเชิงเทรา	21,090	17,558	69,407	108,055
	จ.ชลบุรี	31,949	33,325	185,320	250,594
	จ.ตราด	26,668	12,982	7,382	47,032
	จ.ปราจีนบุรี	19,828	17,625	47,647	85,100
	จ.ระยอง	12,829	10,946	45,102	68,877
	จ.สระแก้ว	44,896	39,856	168,291	253,043
ภาคตะวันออก ออก ผลรวม		170,652	139,562	544,018	854,232
ภาคใต้	จ.กระบี่	119,553	814,124	-	933,677
	จ.ชุมพร	171,559	352,670	-	524,229
	จ.ตรัง	25,073	98,570	-	123,643
	จ.นครศรีธรรมราช	32,017	110,444	-	142,461
	จ.นราธิวาส	1,922	2,369	-	4,291
	จ.ปัตตานี	664	529	-	1,193
	จ.พังงา	-	117	-	117
	จ.พัทลุง	5,285	10,641	-	15,926
	จ.ยะลา	200	1,876	-	2,076

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	ระดับความเสี่ยง			ผลรวมทั้งหมด
		น้อย	ปานกลาง	สูง	
ภาคใต้	จ.ระนอง	3,219	13,724	-	16,943
	จ.สงขลา	4,786	23,654	-	28,440
	จ.สตูล	7,771	40,572	-	48,343
	จ.สุราษฎร์ธานี	134,828	859,067	-	993,895
ภาคใต้ ผลรวม		506,877	2,328,357		2,835,234
ผลรวม ทั้งหมด		5,488,825	6,647,447	11,830,548	23,966,820

แผนที่พื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง ปี 2564

ภาพที่ 1 แผนที่พื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง รายจังหวัด ปี 2564

จากการคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วง ปี 2564 พบว่ามีหลายพื้นที่ที่อาจจะประสบปัญหาภัยแล้งจากฝนทิ้งช่วงได้ โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทานที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งปริมาณน้ำไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช ซึ่งจากการคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วง ปี 2564 พบว่าพื้นที่ทำการเกษตรจะประสบความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงรวม 66 จังหวัด คิดเป็นเนื้อที่ 14.27 ล้านไร่ ได้แก่

1. ภาคเหนือ พื้นที่เกษตรที่จะประสบความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงใน 17 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 5.34 ล้านไร่

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่เกษตรที่จะประสบความแห้งแล้งใน 20 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรธานี และอุบลราชธานี คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 6.56 ล้านไร่

3. ภาคกลาง พื้นที่เกษตรที่จะประสบความแห้งแล้งใน 10 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท นครนายก นนทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี และ สุพรรณบุรี คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 1.35 ล้านไร่

4. ภาคตะวันออก พื้นที่เกษตรที่จะประสบความแห้งแล้งใน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้วคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 0.93 ล้านไร่

5. ภาคใต้ พื้นที่เกษตรที่จะประสบความแห้งแล้งใน 12 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ยะลา สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 0.09 ล้านไร่ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2, ภาพที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงในพื้นที่เกษตร ปี 2564 รายจังหวัด

ภาค	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ภาคเหนือ	จ.กำแพงเพชร	10	56	168,356
	จ.เชียงราย	18	110	684,494
	จ.เชียงใหม่	22	107	394,689
	จ.ตาก	9	56	593,304
	จ.นครสวรรค์	14	76	297,816
	จ.น่าน	15	92	412,101
	จ.พะเยา	9	53	180,657
	จ.พิจิตร	10	23	14,917
	จ.พิษณุโลก	8	55	338,775
	จ.เพชรบูรณ์	11	106	860,620
	จ.แพร่	8	53	306,876
	จ.แม่ฮ่องสอน	7	43	80,112
	จ.ลำปาง	13	90	382,758
	จ.ลำพูน	6	22	114,406
	จ.สุโขทัย	7	43	126,504
	จ.อุตรดิตถ์	9	53	215,662
	จ.อุทัยธานี	8	56	167,214
รวมภาคเหนือ	17	185	1,096	5,339,678
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จ.กาฬสินธุ์	18	113	366,710
	จ.ขอนแก่น	26	190	325,944

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จ.ชัยภูมิ	16	113	282,294
	จ.นครพนม	11	73	359,451
	จ.นครราชสีมา	32	249	892,792
	จ.บึงกาฬ	8	51	67,978
	จ.บุรีรัมย์	23	164	246,701
	จ.มหาสารคาม	13	112	169,265
	จ.มุกดาหาร	7	52	236,273
	จ.ยโสธร	9	77	198,507
	จ.ร้อยเอ็ด	20	158	233,225
	จ.เลย	14	90	925,719
	จ.ศรีสะเกษ	22	153	241,688
	จ.สกลนคร	18	115	410,246
	จ.สุรินทร์	16	125	260,762
	จ.หนองคาย	9	50	43,378
	จ.หนองบัวลำภู	6	58	150,225
	จ.อำนาจเจริญ	7	55	163,384
	จ.อุดรธานี	20	126	313,902
	จ.อุบลราชธานี	25	202	675,012
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	320	2,326	6,563,456

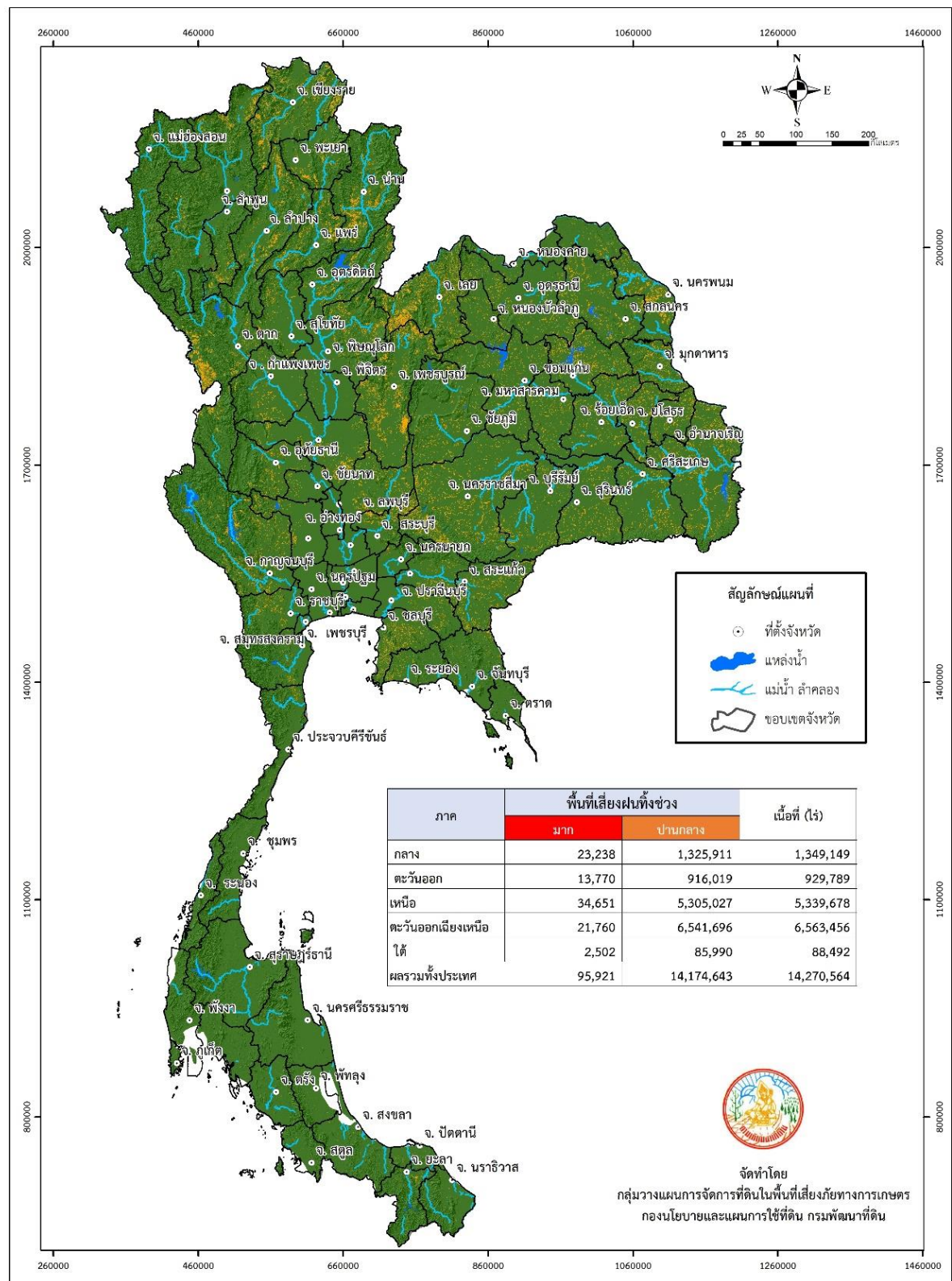
ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ภาคกลาง	จ.กาญจนบุรี	13	73	498,394
	จ.ชัยนาท	5	14	44,511
	จ.นครนายก	4	11	10,216
	จ.นนทบุรี	1	1	64
	จ.ประจวบคีรีขันธ์	7	26	29,478
	จ.เพชรบุรี	6	30	32,116
	จ.ราชบุรี	7	29	108,937
	จ.ลพบุรี	10	80	304,654
	จ.สระบุรี	11	47	213,731
	จ.สุพรรณบุรี	7	28	107,048
รวมภาคกลาง	10	72	341	1,349,566
ภาคตะวันออก	จ.จันทบุรี	8	31	67,608
	จ.ฉะเชิงเทรา	4	14	120,744
	จ.ชลบุรี	10	60	260,023
	จ.ตราด	3	7	1,496
	จ.ปราจีนบุรี	6	36	122,713
	จ.ระยอง	8	38	64,803
	จ.สระแก้ว	9	58	292,402
รวมภาคตะวันออก	7	48	244	929,789

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ภาคใต้	จ.กระบี่	2	5	851
	จ.ชุมพร	3	6	657
	จ.ตรัง	6	10	1,655
	จ.นครศรีธรรมราช	12	23	2,746
	จ.นราธิวาส	11	51	13,953
	จ.ปัตตานี	11	68	16,052
	จ.พังงา	2	3	435
	จ.พัทลุง	11	40	9,700
	จ.ยะลา	6	33	22,482
	จ.สงขลา	13	49	14,718
	จ.สตูล	5	12	4,422
	จ.สุราษฎร์ธานี	6	7	821
รวมภาคใต้	12	88	307	88,492
รวมทั้งประเทศ	66	713	4,314	14,270,564

แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2564

ภาพที่ 2 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2564

สรุปผลการดำเนินการ

จากผลการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งในปี 2564 พบว่า ภาคเหนือมีพื้นที่นอกเขตชลประทานเสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 6.88 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง 4.03 ล้านไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่นอกเขตชลประทานเสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 8.50 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง 4.37 ล้านไร่ ภาคกลางมีพื้นที่นอกเขตชลประทานเสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 4.89 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง 2.88 ล้านไร่ ภาคตะวันออกมีพื้นที่นอกเขตชลประทานเสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 0.85 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง 0.54 ล้านไร่ และภาคใต้มีพื้นที่นอกเขตชลประทานเสี่ยงภัยแล้งทั้งหมด 2.84 ล้านไร่

จากผลการคาดการณ์ภัยแล้งจากฝนทิ้งช่วงในปี 2564 ซึ่งจะมีโอกาสเกิดในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม 2564 (ฤดูฝน) คาดว่าจะมีพื้นที่ที่จะประสบความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงในพื้นที่เกษตรในภาคเหนือจำนวน 5.34 ล้านไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 6.56 ล้านไร่ ภาคกลางจำนวน 1.35 ล้านไร่ ภาคตะวันออกจำนวน 0.93 ล้านไร่ และภาคใต้จำนวน 0.09 ล้านไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

การคาดการณ์ภัยแล้งในพื้นที่เกษตรเป็นการคาดการณ์ภัยแล้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งรายงานออกมาในรูปแบบของรายงานและแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง โดยผลที่ได้รับจากการคาดการณ์ภัยแล้งในพื้นที่เกษตรจะทำให้เกษตรกรในพื้นที่ประสบภัยแล้งสามารถรับมือกับภัยแล้ง ลดความสูญเสียในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากภัยแล้งอาจทำให้ผลผลิตเกษตรเสียหายทั้งในแง่ของคุณภาพและปริมาณ ป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายจากการขาดน้ำที่จะเกิดขึ้นได้ ทั้งยังช่วยวางแผนการจัดการน้ำที่มีอยู่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในมุมมองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็อาจจะต้องมีการออกมาตรการช่วยเหลือปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น อาจจะต้องมีการศึกษาวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืชทนแล้ง โดยในปัจจุบันทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้เริ่มให้ความสนใจในการศึกษาเรื่องการปรับปรุงพันธุ์พืชทนแล้งมากขึ้นทำให้เกิดพืชทนแล้งสายพันธุ์ใหม่ๆ มากมาย นอกจากนี้ยังมีโครงการเพิ่มแหล่งน้ำที่ผิวดินให้แก่เกษตรกร โดยกรมพัฒนาที่ดินได้มีโครงการ “บ่อจิ๋ว โดยเกษตรกรและท่านที่สนใจสามารถติดต่อขอเข้าร่วมโครงการได้ที่หมอดินอาสาและสถานีพัฒนาที่ดินทุกแห่งทั่วประเทศ ส่วนในมุมมองของเกษตรกรอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำการเกษตร ยกตัวอย่างเช่น การลดพื้นที่เพาะปลูกลง หรือปรับเปลี่ยนชนิดของพืชให้เหมาะสม โดยอาจเริ่มพิจารณาจากชนิดพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก “โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)”

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร 0-2579-3504 <http://www.ddd.go.th>